

ZPRÁVA O VÝSLEDČÍCH FINANČNÍCH KONTROL ZA ROK 2011

I. Souhrnné zhodnocení výsledků finančních kontrol a přiměřenosti a účinnosti zavedeného systému finanční kontroly

1. Zhodnocení výsledků řídicí kontroly podle § 26 a 27 zákona o finanční kontrole (dále jen „zákon“) – příloha č. 2, výsledků interního auditu podle § 28 a 29 zákona – příloha č. 3 a přiměřenosti a účinnosti kontrolního systému ve smyslu § 25 zákona.

a/ Vytváření podmínek pro příznivé kontrolní prostředí

Ústav pro studium totalitních režimů (dále jen „Ústav“) vznikl na základě zákona č. 181/2007 Sb., o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů, ze dne 8. června 2007.

Ústav je organizační složkou státu, účetní jednotkou a jeho činnost je hrazena ze samostatné kapitoly státního rozpočtu 355 – Ústav pro studium totalitních režimů. Archiv bezpečnostních složek (dále jen „ABS“) je správním úřadem, je účetní jednotkou a je součástí rozpočtové kapitoly Ústavu.

Pro účely zpracování zprávy o výsledcích finančních kontrol je ABS subpřekladatelem. Údaje o výsledcích finančních kontrol za rok 2011 ABS poskytl Ústavu v tištěné formě zpracovaných tabulek a komentářů v souladu s vyhláškou č. 416/2004 Sb. Obě organizační složky státu (dále jen „OSS“) zahájily svou činnost, pro kterou byly zřízeny, v únoru 2008, po dokončení delimitace a fyzickém převodu majetku z jiných orgánů státní správy, zejména Ministerstva vnitra. V obou OSS je vytvořena vnitřní organizační struktura, jednotlivé útvary jsou naplňovány příslušnými odbornými činnostmi včetně personálního obsazení.

Příznivé kontrolní prostředí je vytvářeno v obou OSS průběžně. K 31. 12. 2011 má Ústav formou interních aktů řízení zpracovány příslušné právní normy – Organizační řád, Pracovní řád, Hospodářský řád (o vedení účetnictví a finanční kontrole provádění příkazci operací, správcem rozpočtu a hlavním účetním), Směrnice k poskytování pohoštění, směrnice o hospodaření s rozpočtovými prostředky, Směrnice o pracovních cestách, Směrnice o FKSP, Směrnice o rozvržení pracovní doby, Směrnice o používání služebních vozidel a Metodika zadávání veřejných zakázek. Dále jsou zpracovány Směrnice

k dlouhodobému majetku, Řád o vnitřním kontrolním systému, Provozní řád, Spisový a skartační řád, Směrnice k provedení inventarizace, Interní předpisy, zmiňují mj., i povinnost a způsob provádění kontroly včetně jejich dodržování. Interní akty řízení u ABS jsou též vydány. Zkvalitnění řízení provozní a finanční činnosti je podpořeno vydáním pokynů ředitele o odborném školení zaměstnanců. Příslušné akty řízení má Ústav vedle písemné formy též vyvěšeny na svém intranetu. Tyto právní normy jsou v průběhu času aktualizovány a vydány příslušné novely.

Lze konstatovat, že podmínky pro příznivé kontrolní prostředí jsou v obou OSS nastaveny.

Jak je uvedeno ve „Zprávě o výsledcích finančních kontrol za rok 2010“ byl tento rok pro Ústav tak i pro ABS rokem nekoncepčních změn. Proto po nástupu funkce ředitele Ústavu pana Mgr. Daniela Hermana a následně jeho dalších spolupracovníků bylo od 16. srpna 2010 zahájeno oživení celého systému. Tímto procesem byl poznamenán i rok 2011.

Za závažný moment je nutno považovat, že byl pro zpracování agendy evidenci majetku Ústavem pořízen systém EKO GINIS USTR. Od roku 2011 - 1. 7. 2011 je problematika majetku pracována za využití výpočetní techniky modulárním informačním systémem GINIS.

b/ Fungování systému určování závažnosti rizik spojených se zajišťováním stanovených úkolů a schválených cílů, včetně rizik spojených s vlivem vnějšího prostředí na činnost OSS.

Ústav ani ABS zatím neformulovaly jednotný postup pro odhalování, hodnocení a řízení rizik. Platné interní předpisy – zejména směrnice o hospodaření s rozpočtovými prostředky a Řád o vnitřním kontrolním systému – však ukládají subjektům vnitřního kontrolního systému včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat provozní, finanční, právní a jiná rizika, která vznikají v souvislosti s činností jednotlivých organizačních celků s plněním uložených úkolů a stanovených cílů. Vznik vnitřních rizik a nakládání s nimi je průběžně řešeno vedoucími zaměstnanci na úrovni jimi řízených útvarů, v ABS také za spolupráce interního auditora. Rizika vnější, která ohrožovala činnost a samotnou existenci OSS, byla řešena na úrovni nejvyššího vedení.

Ústav dopracoval návrh směrnic a vyzval dopisem ze dne 25. října 2011 ABS k součinnosti na dopracování konečného znění společné směrnice „O procesech řízení rizik“.

c/ Organizace odpovědností vedoucích a ostatních zaměstnanců podílejících se na přípravě a přímém uskutečňování operací a zachycování dopadu těchto operací v příslušných evidencích pro účely finančního výkaznictví.

Odpovědnosti, jejich delegování a oddělení některých funkcí stanovují předpisy – Hospodářský řád, Směrnice o hospodaření s rozpočtovými prostředky, Směrnice o dlouhodobém majetku, a dále popisy pracovních činností zaměstnanců.

d/ Zajištění informačních funkcí v rámci systému finanční kontroly, souvisejících s rizikem selhání při poskytování informací o finančním řízení.

Informování o výskytu rizik, o podezření ze záměrného nebo nedbalého předkládání chybných nebo neúplných informací s následkem porušení pravidel pro nakládání

s veřejnými prostředky, anebo informací o zatajení takových zjištění, upravuje zejména Řád o vnitřním kontrolním systému. Subjekty řídicí kontroly v rámci výkonu předběžné, průběžné a následné kontroly a interní audit na základě výsledků auditů, byly a jsou povinny takové informace podávat spolehlivě, včas a úplně.

e/ Zajištění průběžného sledování a prověřování systému finanční kontroly včetně hodnocení.

Povinnost sledovat, prověřovat a hodnotit systém finanční kontroly ukládá Řád o vnitřním kontrolním systému zejména interního auditu. Činnost interního auditu u Ústavu a ABS byla v průběhu roku 2011 zajištěna.

f/ Výsledky činnosti a doporučení interního auditu.

V obou OSS je pro činnost interního auditora určeno jedno systemizované místo. Interní auditor ABS (držitel odborného osvědčení) vykonal v r. 2011 všech 6 plánovaných auditů (1 finanční audit, 2 audit systému, 1 audit výkonu a 3 audity jinak zaměřené). Interní auditor ABS na základě požadavku ředitele Ústavu- správce kapitoly zahájil dne 12. prosince 2011 mimořádný audit. Program mimořádného auditu byl ředitelem Ústavu přesně formulován dopisem č.j. USTR 819/2011 ze dne 2. prosince 2011. Výsledek tohoto mimořádného auditu však nebyl ve sledovaném období znám. Interní auditor Ústavu (držitel odborného osvědčení) v r. 2011 vykonal 1 audit kombinovaný a 2 následné audity. Příslušná doporučení vyplývající z jednotlivých auditů byla a jsou dále uváděná do praxe což bude předmětem následných auditů.

g/ Informace o případných odvodech a sankcích .

V roce 2011 nebyla Ústavu ani ABS uložena povinnost odvodů za porušení rozpočtové kázně podle § 44 zákona o rozpočtových pravidel, ani jim nebyly uloženy žádné pokuty nebo penále podle zvláštních předpisů (např. zákona o účetnictví, zákona o rozpočtových pravidlech, zákona o správě daní a poplatků aj.).

2. Zhodnocení výsledků veřejnoprávních kontrol vykonávaných podle § 8 zákona

a) národních prostředků (tabulka 4):

Kontrolou byly prověřeny rozpočtové výdaje ve výši 15 921 760,- Kč, což představuje 18,45 % z celkového objemu plnění rozpočtových výdajů .

b) zahraničních prostředků (tabulka 5)

Prostředky z EU - finanční prostředky poskytnuté od Mezinárodního visehradského fondu na komunitární program – P 06 „Platforma evropské paměti a svědomí“ ve výši 158 040,- Kč byly v celém rozsahu podrobeny kontrole – tedy 100%.

V obou případech kontrolou nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky.

V roce 2011 byly u Ústavu uskutečněny následující kontroly:

-/ Ministerstvo financí – odbor kontroly pod č. j. 17/95 432/2011 uskutečnilo ve dnech 13. 6. 2011 - 14. 10. 2011 Kontrolu hospodaření s prostředky státního rozpočtu provedlo na

základě § 7 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, § 2 zákona č. 522/1991 Sb., o státní kontrole, § 39 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. Kontrolou zjištěné nedostatky Ústav začal operativně odstraňovat. O tom, jak byly nedostatky odstraněny, podá informaci následný audit v r. 2012.,

-/ Pražská správa sociálního zabezpečení, územní pracoviště Trojská 1997/13a, Praha 8 provedla ve dnech 28. února – 4. března 2011 provedla „Kontrolu pojistného, plnění povinností v nemocenském pojištění a v důchodovém pojištění. Tím, že kontrolou nebyly shledány žádné nedostatky, je v odstavci 8. Nápravná opatření Protokolu č. 930/11/118 uvedeno: „Vzhledem k výsledku kontroly se neukládají“.,

-/ Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky – Krajská pobočka pro hlavní město Prahu, Na Perštýně 6, Praha 1 uskutečnila „Kontrolu plateb pojistného plnění na veřejné zdravotní pojištění a dodržování ostatních povinností plátce pojištěného dne 3. 8. 2011. V závěrečném protokolu kontrolující uvedli: „Ke dni kontroly nebyly zjištěny splatné závazky vůči VZP ČR ani jiné evidenční nedostatky“.

3. Informace o hlavních znacacích, které v roce 2011 zásadním způsobem nepříznivě ovlivnily činnost Ústavu a ABS.

V žádném OSS nebyla zjištěna nepříznivá tolerance ke klíčovým rizikům ani k nedodržování požadavků na zajištění řádné správy a řízení hospodaření s veřejnými prostředky,

- a) nebylo zjištěno porušení pravidel pro zadávání veřejných zakázek,
- b) nebyl zjištěn případ ovládnutí všech činností v procesu schvalování, zpracování, evidování a kontroly operací jednou osobou,
- c) nebyl zjištěn neregulovaný přístup k nakládání s veřejnými prostředky, ani nedbalý přístup k vytváření podmínek pro zamezení neehospodárného využívání prostředků a výkonu neefektivních nebo neúčelných činností při zajišťování činností OSS,
- d) v roce 2011 nebyla zjištěna neschopnost doložit veřejné prostředky, chybné zaznamenávání účetních případů, závažné chyby v účetních a jiných evidencích závažné nedodržování lhůt a postupů při inventarizaci, ani nedůslednost či průtahy při nápravě zjištěných nesrovnalostí,
- e) nebyly zjištěny nežádoucí zásahy směřující k ovlivňování zaměstnanců vykonávajících finanční kontrolu, které ohrožovaly nebo znemožňovaly její objektivní výkon ve smyslu § 5 zákona o veřejné kontrole.

4. Finanční kontroly podle vyhlášených mezinárodních smluv.

U žádné OSS nebyly provedeny ze strany mezinárodních organizací finanční kontroly na základě jejich vyžádání, z titulu mezinárodních smluv, kterými je ČR vázána.

5. Opatření přijatá vedoucími OSS

- a) ke zkvalitnění řízení provozní a finanční činnosti: zkvalitnění interní legislativy, odborná školení zaměstnanců, zvýšení dohledu nad činnostmi nižších vedoucích zaměstnanců,

- b) k zabezpečení účinnosti vnitřního kontrolního systému : zkvalitnění následné řídicí kontroly, operativní řešení zjištěných závad,
- c) k průběžnému sledování řešení problémů a zvládnání důsledků negativních jevů : pracovní porady, podávání pravidelných informací o činnosti útvarů vedení OSS.